

Rapportage Q1 2022 'Goed Terecht In Leeuwarden'

*Overzicht van het eerste kwartaal 2022 – overgangsjaar naar invoering Goed
Terecht In Leeuwarden*

Versie 23 juni 2022

Inhoud

1. Besluit invoeren Goed Terecht In Leeuwarden.....	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Overgangsjaar 2022.....	3
1.3 Kwartaalrapportage.....	3
1.4 Leeswijzer	3
2. Goed Terecht In Leeuwarden.....	3
2.1 Voorbereidingsjaar 2021	4
2.2 Beschikbaarheid gegevens inzamelvoorzieningen	4
2.3 De inzameling van grof huishoudelijk afval (GHA).....	4
2.4 De inzameling van groente, fruit en tuinafval bij hoogbouw locaties	5
2.5 De inzet van afvalcoaches & handhaving	5
2.6 Communicatiecampagne Goed Terecht In Leeuwarden	5
2.7 Luiers	6
2.8 Recreatiecontainers.....	6
2.9 Zwerfafval	7
2.10 Slotjes	7
3. Cijfers over het eerste kwartaal 2022	8
3.1 Algemeen.....	8
3.2 Hoeveelheid restafval.....	8
3.3 Grof Huishoudelijk afval	9
3.4 GFT-afval.....	10
3.5 Papier, glas en textiel	11
3.6 Bijzet en dump.....	11
3.7 Afvalcoaches.....	13
3.8 Handhaving.....	13

1. Besluit invoeren Goed Terecht In Leeuwarden

1.1 Inleiding

Op 2 december 2020 heeft de gemeenteraad besloten om per 1 januari 2022 Goed Terecht In Leeuwarden in te voeren in de gemeente Leeuwarden. In de communicatie heet dit Goed Terecht In Leeuwarden (GTIL). De invoering van GTIL is een eerste, zeer belangrijke stap naar het realiseren van de drie doelstellingen die zijn opgenomen in de grondstoffenvisie huishoudelijk afval. Deze visie is in 2019 door de raad vastgesteld.

- In 2022 nog wordt nog maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar geproduceerd;
- In 2030 is de hoeveelheid restafval gedaald naar 30 kilo per inwoner per jaar;
- In 2050 is een afvalloze samenleving gerealiseerd.

1.2 Overgangsjaar 2022

Op 23 november 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over een onvoorziene omstandigheid bij één van de leveranciers van Omrin, WasteVision. Deze ontwikkeling had invloed op de continuïteit in de beschikbaarheid van gegevens die noodzakelijk zijn voor het in rekening brengen van het variabel deel van het tarief op basis van het aantal klepopeningen van ondergrondse containers. Dit is voor het college aanleiding geweest om 'Goed Terecht In Leeuwarden' per 1-1-2022 in te voeren met alle voorzieningen die daarbij horen, maar de aanslag afvalstoffenheffing in 2022 te baseren op een vast tarief, zoals dat ook in 2021 het geval is. Het jaar 2022 wordt daarmee een overgangsjaar waarin inwoners kunnen wennen aan het nieuwe systeem en tegelijk inzicht krijgen in de hoeveelheid afval die zij hebben. Na dit overgangsjaar zal per 1-1-2023 de aanslag afvalstoffenheffing bestaan uit een vast en een variabel deel. Deze tarieven worden in het vierde kwartaal aan uw raad voorgelegd.

1.3 Kwartaalrapportage

Aan de gemeenteraad is toegezegd om een rapportage over het eerste kwartaal van het overgangsjaar Goed Terecht In Leeuwarden op te stellen. Deze rapportage treft u hierbij aan. In deze rapportage zijn onder meer cijfers opgenomen met betrekking tot:

- de afvalscheiding;
- onze communicatie-uitingen;
- zwerfafval, bijzet en dumpingen;
- handhaving;

1.4 Leeswijzer

Deze rapportage over het eerste kwartaal van Goed Terecht In Leeuwarden gaat verder in hoofdstuk 2 met een overzicht van alle wijzigingen binnen de afvalinzameling die per 1-1-2022 zijn gestart. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de afvalscheiding weergegeven en wordt een aantal acties beschreven die in 2022 op de agenda staan.

2. Goed Terecht In Leeuwarden

Per 1 januari 2022 zijn diverse wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van het besluit om GTIL in te voeren. Deze wijzigingen hebben onder meer betrekking op:

- De inzameling van grof huishoudelijk afval (GHA);

- De inzameling van groente, fruit en tuinafval bij hoogbouw locaties;
- Het brengen van ongescheiden GHA naar de milieustraat;
- Inzet van afvalcoaches
- Inzet van handhaving
- Communicatie-campagne GTIL
- Maatwerk bij hoogbouwlocaties
- Recreatiecontainers

2.1 Voorbereidingsjaar 2021

In 2021 zijn diverse operationele, technische acties uitgevoerd ter voorbereiding op de invoering van GTIL. Zo zijn speciale inzamelvoertuigen besteld die geschikt zijn om afvalcontainers te kunnen wegen. Alle chips die in de (43.000) minicontainers zitten zijn allemaal nagelopen en gecheckt op hun werking. Indien noodzakelijk zijn de chips vervangen voor nieuwe.

Bij de inzameling van huishoudelijk afval in minicontainers werd in 2021 nog gebruik gemaakt van verschillende type containers. Een type minicontainer zonder omhulsel / kraag en een type minicontainer mét een omhulsel/ kraag. Het voordeel van minicontainers voorzien van een kraag is dat de chip die erin geplaatst is (om gewichten van restafval te kunnen koppelen aan een adres) beter kan worden uitgelezen en er beter kan worden gewogen. In 2021 zijn daarom alle minicontainers (voor restafval) zonder kraag vervangen door minicontainers mét kraag. In totaal zijn er in 2021 ca. 14.000 minicontainers voor restafval omgewisseld en in 2022 nog eens 14.000 minicontainers voor GFT-afval.

Een deel van de inzameling van restafval verloopt via ondergrondse containers. Alle paslezers zijn in 2021 en 2022 nagelopen en indien noodzakelijk zijn deze vervangen voor nieuwe paslezers.

2.2 Beschikbaarheid gegevens inzamelvoorzieningen

Eind 2021 had een onvoorziene omstandigheid bij één van de leveranciers van Omrin, WasteVision, een negatief effect op de continuïteit in de beschikbaarheid van gegevens. Gegevens die noodzakelijk zijn voor het in rekening brengen van het variabel deel van het tarief op basis van het aantal klepopeningen van ondergrondse containers.

Na het besluit door om een overgangsjaar in te voeren is begin 2022 het faillissement over drie bedrijven van Waste Vision uitgesproken. Om mogelijke gevolgen van dergelijke externe omstandigheden in de toekomst te voorkomen, heeft Omrin de beschikbaarheid van de gegevens gewaarborgd door zich aan te sluiten bij Software Borg. Deze partij zorgt ervoor dat de software blijft werken bij faillissementen van bedrijven.

2.3 De inzameling van grof huishoudelijk afval (GHA)

Sinds 1-1-2022 geldt dat inwoners twee keer gratis hun grof huishoudelijk restafval (gha) kunnen laten ophalen. Na de tweede keer worden kosten in rekening gebracht. Tot 2022 was dit na de derde keer. Het tarief is kostendekkend gemaakt en is €62,00. Dit bedrag was € 10,00 eur. Het tarief van € 62,00 geldt ook wanneer inwoners buiten de regulier geplande routes om hun gha willen laten ophalen. In de praktijk zien we op basis van eerdere jaren dat meer dan 80% met twee keer

aanbieden (wat gratis is) uit de voeten kan. Juist de grootverbruikers en eventuele bedrijven die bedrijfsafval als huishoudelijk afval aanbieden, zullen deze tariefsaanpassing gaan merken.

Het brengen van ongescheiden GHA naar de milieustraat

Wanneer ongescheiden grof huishoudelijk afval en/of ongescheiden bouw- en sloopafval vaker dan twee keer per kalenderjaar wordt aangeboden op de milieustraat, geldt het poorttarief dat bij de milieustraat moet worden betaald. Dit tarief is afhankelijk van de wijze van aanlevering (kofferbak, grootte van aanhanger) en varieert van €6,00 tot € 40,00. Voor het brengen huishoudelijke afvalstoffen die goed zijn gescheiden, hoeft bij de milieustraat niet betaald te worden.

2.4 De inzameling van groente, fruit en tuinafval bij hoogbouw locaties

Plaatsen van gft-voorzieningen

In 2021 is een inventarisatie uitgevoerd op alle hoogbouwlocaties in Leeuwarden. Hieruit blijkt dat 170 hoogbouwlocaties in onze gemeente niet de beschikking hadden over een GFT-verzamelcontainer. De GFT-verzamelcontainers¹ zijn zuiltjes (al dan niet met toegangscontrole) waarin een minicontainer is geplaatst. Het plaatsingsproces is een ingewikkeld proces waarbij ook rekening wordt gehouden met kwaliteit van de leefomgeving (uitzicht) onderdeel is en het Nimby-principe dat bij inwoners speelt. Door het plaatsen van 170 verzamelcontainers is stevig ingezet op het stimuleren en faciliteren van bewoners van hoogbouw om hun GFT te scheiden. Hierbij wordt uitvoering gegeven aan de motie 'Studentvriendelijke en hoogbouwvriendelijke diftar'. Ook doen we op dit moment samen met studenten van de NHL onderzoek naar het bevorderen van scheiding van GFT onder studenten. Rondom de plaatsing van deze verzamelcontainers voor GFT-afval zijn keukenbakjes uitgedeeld (om in de keuken het scheiden van voedselafval makkelijker te maken).

2.5 De inzet van afvalcoaches & handhaving

Om onze inwoners bewust te maken van de nieuwe systematiek, de kwaliteit van grondstofstromen te handhaven en mogelijke neveneffecten te minimaliseren, is extra inzet van afvalcoaches georganiseerd. Vanaf 2021 zijn twee extra afvalcoaches ingezet om op een laagdrempelige manier inwoners aan te spreken en van tips te voorzien over afvalscheiding. Daarnaast is één extra handhaver toegevoegd aan de formatie binnen Stadstoezicht die zich met afval bezighoudt. In 2021 heeft uw raad een plan ontvangen waarin is beschreven op welke wijze de gemeente Leeuwarden (handhaving), in samenwerking met Omrin (afvalcoaches en het netheidsteam) de eventuele negatieve effecten als gevolg van de invoering van Goed Scheiden Loont, zoals bijplaatsingen, zwerfafval en illegale dumpingen, tegen gaat.

2.6 Communicatiecampagne Goed Terecht In Leeuwarden

Om alle inwoners van de gemeente Leeuwarden goed te informeren over de nieuwe manier van afrekening, maar ook om scheidingsregels (wat mag in welke bak), nut, noodzaak en recyclingmogelijkheden van de verschillende afval-/grondstofstromen onder de aandacht te brengen, is communicatie essentieel.

¹ We noemen ze GFT-voorzieningen. GFT staat voor groente-, fruit- en tuinafval, maar in de hoogbouw bestaat dit GFT-afval met name uit groente- en fruitafval (de GF-fractie), ook wel keukenafval genoemd.

We willen niet alleen informeren en aanzetten tot beter scheidingsgedrag, maar juist ook met inwoners in gesprek gaan om te vernemen wat onze inwoners nodig hebben om hun afval optimaal te kunnen scheiden.

In 2022 gaan we de diverse doelgroepen die er zijn in onze gemeente op verschillende manieren benaderen. Zo worden er wekelijks berichten geplaatst op social media en via de afvalapp, lanceren we filmpjes over hoe een minicontainer wordt gewogen, hoe grofvuil moet worden aangemeld, etc.

Met diverse dorpsbelangen zijn bijeenkomsten geweest (en we blijven dit doen) om informatie te geven en in gesprek te gaan over Goed Terecht In Leeuwarden. Ook worden er buurtkamergesprekken gevoerd, de afvalcoaches trekken inmiddels samen op met de energiecoaches om met de inwoners met een smalle beurs in contact te komen en tips en tricks te geven om zo goed mogelijk afval te scheiden. Ook de hoogbouw wordt apart benaderd. Zo delen we biobakjes uit en gaan we het gesprek aan.

De afvalapp is een handig middel voor inwoners om inzicht te krijgen in de hoeveelheid restafval die wordt aangeleverd. Momenteel maakt ongeveer 55% van de huishoudens gebruik van de afvalapp. Een kwart daarvan heeft het account geactiveerd². Beide aandelen willen we omhoog brengen. Ook ontvangen we signalen dat de afvalapp voor verbetering vatbaar is. Met name rondom het inzicht in de persoonlijke restafvalcijfers. Omrin werkt continue aan de optimalisatie van de afvalapp en ook om dit specifieke onderdeel te verbeteren zodat steeds meer inwoners op een laagdrempelige manier zicht op hun afvalprestaties krijgen. In samenwerking met studenten van de RUG is onderzoek gedaan naar het stimuleren van afvalscheiding via de afvalapp. Op basis van dit onderzoek is het afvallabel geïmplementeerd in de app.

2.7 Luiers

Op 13 locaties in onze gemeente zijn speciale luiercontainers geplaatst. Hiermee bieden we inwoners met jonge kinderen de mogelijkheid om kosten te besparen op de afvalstoffenheffing vanaf 2023. De verzamelcontainers voor luiers zijn geplaatst in Leeuwarden, Stiens, Grou en Goutum. In totaal is er in het eerste kwartaal van 2022 ca. 4.000 kg aan luierafval ingezameld. Omgerekend zijn dit ongeveer 15.000 luiers.

Om inwoners die graag minder afval willen produceren (preventie) een zetje in de goede richting te geven, gaan we een aantal wasbare luier-pakketten aanbieden. Hierdoor kunnen inwoners besparen op de aanschaf van luiers en wordt afval voorkomen.

2.8 Recreatiecontainers

Daar waar voorheen recreatieafval en huishoudelijk afval gezamenlijk werd ingezameld via ondergrondse containers, gaat dat sinds 2021 gescheiden van elkaar. Het huishoudelijk afval dat afkomstig is van huishoudens, kan met behulp van de milieupas in de verzamelcontainers worden gedaan. Het recreatieafval kan door middel van het openen van een pincode-slot in de verzamelcontainer worden gedaan. Dit betreft voorzieningen in Grou, Warten en Leeuwarden.

² Om de hoeveelheid restafval te kunnen bekijken in de afvalapp, is het noodzakelijk om een account te activeren.

Doordat de Marrekrite is gestopt met het inzamelen van huishoudelijk afval te water, heeft Omrin een nieuwe inzamelstructuur opgesteld. Voor deze inwoners zijn sinds dit seizoen (april-nov) verzamelcontainers geplaatst voor restafval. Deze zijn geplaatst na overleg met verenigingen van eigenaren en 1 op 1 gesprekken met inwoners. Op diverse plekken is maatwerk getroffen.

2.9 Zwerfafval

Zwerfafval is een grote bron van ergernis. Ook is er een veelgehoorde zorg dat het zwerfafval zou toenemen na invoering van Goed Terecht In Leeuwarden. De ontwikkeling van het zwerfafval (maar dat geldt ook voor de dumpingen en bijzet) wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht. Om het zwerfafval te monitoren wordt in 2022 drie maal (voorjaar, zomer en najaar) een zwerfafvalschouw uitgevoerd op 180 locaties. Dit gaan we in 2023 herhalen om een goede vergelijking te kunnen maken. Mede op basis van deze schouwresultaten wordt gericht gewerkt om zwerfafval te voorkomen en om zwerfafval zo snel mogelijk op te ruimen. In onze gemeente zijn gelukkig tal van enthousiaste vrijwilligers actief in het schoonhouden van hun directe en indirecte leefomgeving. Voor inwoners die zwerfafval opruimen zijn speciale 'schone buurtpassen' ontwikkeld. Hiermee kunnen zij hun opgeruimde zwerfafval in de ondergrondse restafvalcontainers kwijt, zonder dat zij hiervoor moeten betalen. Er zijn inmiddels zo'n 50 passen aangevraagd en afgegeven.

2.10 Slotjes

Een zorg van veel inwoners is dat anderen afval in hun container doen om zo op een goedkope wijze van hun afval af te komen. In andere gemeenten blijkt in de praktijk dat dergelijke situaties sporadisch voorkomen en veel minder dan van te voren werd gedacht. Dit komt doordat de drempel om dit te doen wordt vergroot bij de invoering van Goed Terecht In Leeuwarden. Waar het voorheen geen financiële consequenties had, zijn die er bij Goed Terecht In Leeuwarden wel. Toch is de verwachting dat dit gedrag helaas ook vanaf 2023 zal plaatsvinden. Om inwoners te beschermen tegen dergelijk gedrag, zijn slotjes aangeboden waarbij de gemeente een deel van de kosten voor haar rekening neemt. In 2021 zijn er 315 slotjes aangevraagd en geplaatst.

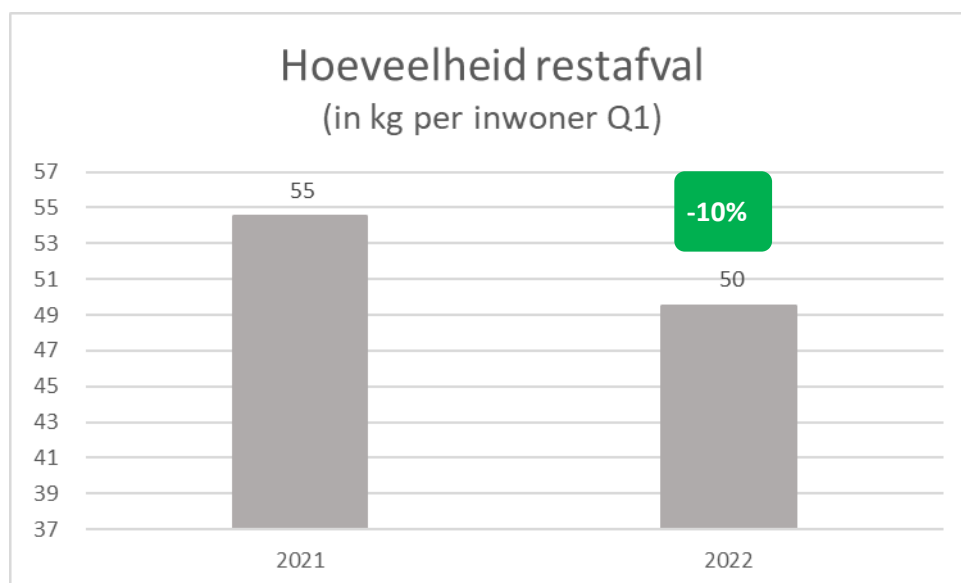
3. Cijfers over het eerste kwartaal 2022

3.1 Algemeen

Het algemene beeld is dat er een positief effect zichtbaar is op de hoeveelheid ingezameld restafval. Er wordt meer grof huishoudelijk afval naar de milieustraat gebracht en minder via de routes opgehaald. Dit heeft een gunstig effect op de scheidingsresultaten, omdat gebracht afval op de milieustraat beter kan worden gescheiden in tegenstelling tot het opgehaalde grof huishoudelijk afval. De dump en bijzet blijft een aandachtspunt.

3.2 Hoeveelheid restafval

De hoeveelheid (fijn) restafval³ is in het eerste kwartaal 2022 gedaald met bijna 10% van 54,5 kg per inwoner in 2021 naar 49,5 kg per inwoner in 2022 (zie figuur 1). Dit betreft de “bruto” hoeveelheid restafval, aangezien hierin de nog na te scheiden fracties zitten, zoals plastic verpakkingen, drankenkartons en blik. Na de nascheiding blijft er ongeveer 59% van de bruto hoeveelheid restafval over als “netto” restafval. Dit deel wordt verbrand. De resterende 41% wordt gerecycled. Het totaal aan restafval in onze gemeente is het totaal van bovengenoemde “fijn” restafval, het ongescheiden grof huishoudelijk afval plus het bouw- en sloop-residu. Op dat totaal is de doelstelling van 100 kg per inwoner per jaar van toepassing. Wanneer de hoeveelheid fijn restafval over Q1 wordt geëxtrapoleerd naar 2022, dan is het totaal aan “netto” fijn restafval 117 kg per inwoner per jaar⁴ (zie figuur 2).

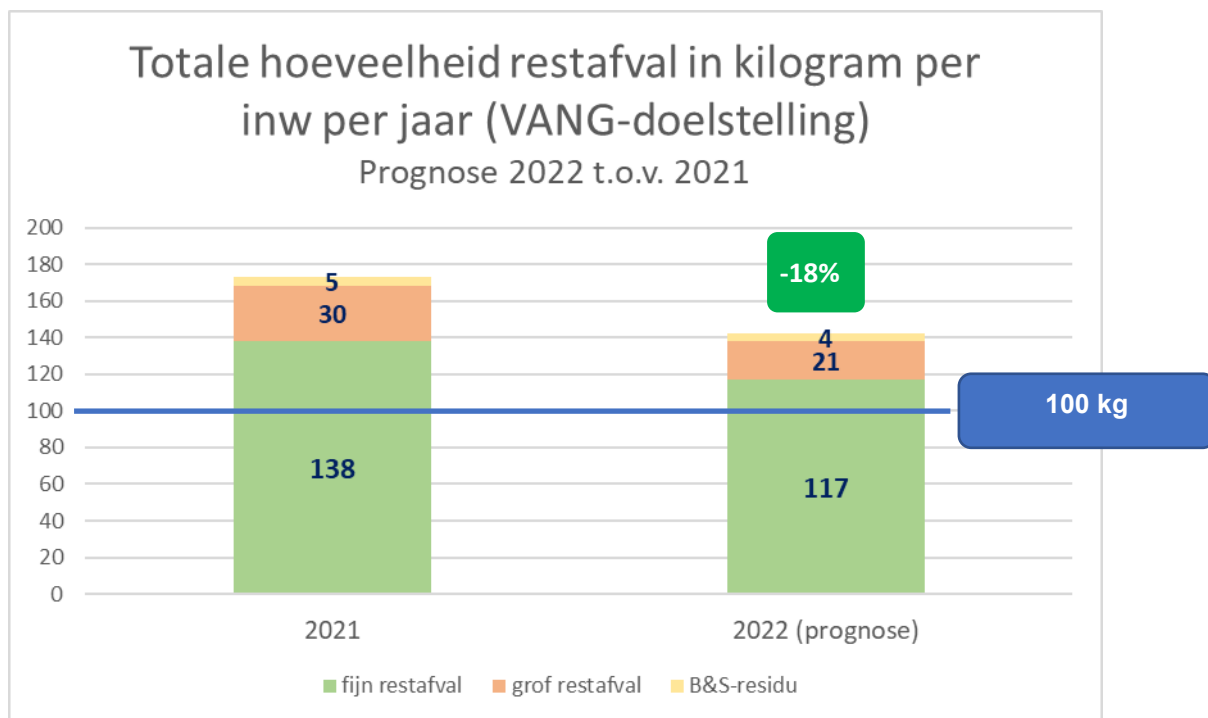
Figuur 1: hoeveelheid restafval in kg per inwoner

In onderstaande grafiek (figuur 2) is weergegeven wat het resultaat is van de gemeente Leeuwarden ten opzichte van de doelstelling die door de raad is vastgesteld om maximaal 100 kg per inwoner per jaar restafval te produceren (VANG-doelstelling). Het restafval is een verzamelnaam voor al het

³ Fijn restafval is het restafval dat wordt ingezameld via de ondergrondse containers voor restafval en via de minicontainers.

⁴ Dat is $(4 \times 49,5 \text{ kg}) \times 59\%$ (verbranding na nascheiding) = 117 kg

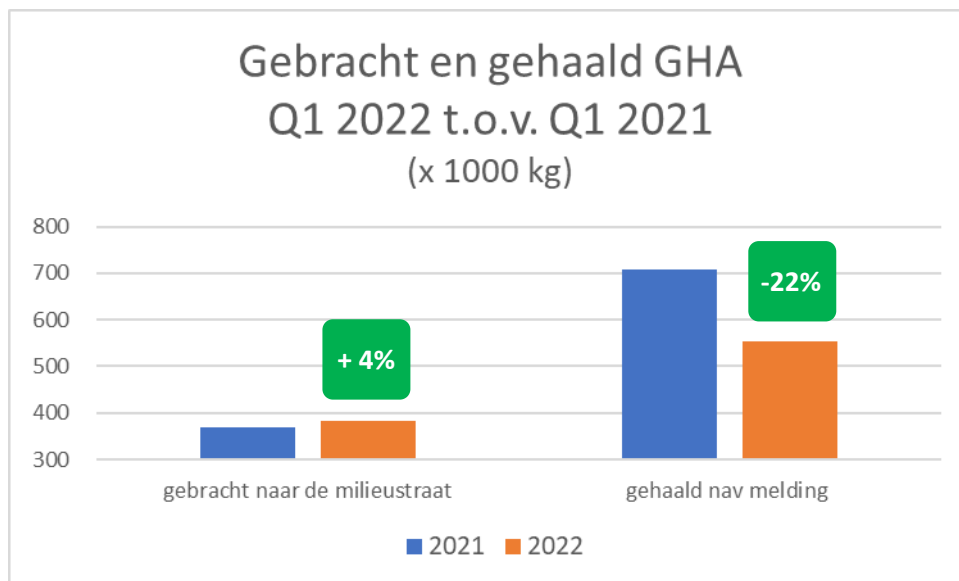
huishoudelijk afval (fijn, grof en B&S-residu) dat wordt verbrand. Op basis van het eerste kwartaal verwachten we ten opzichte van 2021 een daling in de hoeveelheid restafval (per inwoner per jaar) van 173 kg naar 142 kg. Deze daling is te verklaren door het aanleveren van minder 'fijn' restafval (zie toelichting aan het begin van deze paragraaf) en door de daling van de hoeveelheid ongesorteerd grof restafval (van 30 kg naar 21 kg) en bouw- en sloopresidu (van 5 kg naar 4 kg). De daling van het grof restafval komt door het extra nascheiden van het ingezamelde grof huishoudelijk afval dat halverwege 2021 is gestart.

Figuur 2: hoeveelheid restafval in kg per inwoner per jaar

3.3 Grof Huishoudelijk afval

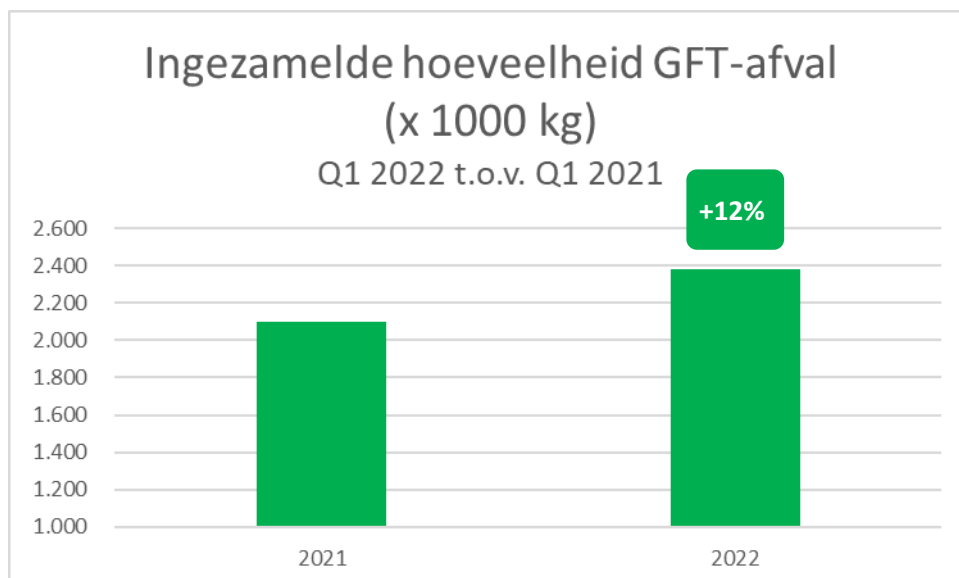
In onderstaande grafiek (figuur 3) is te zien dat het gebrachte deel naar de milieustraat in Q1 2022 gestegen is met 4% ten opzichte van Q1 2021. Het gehaalde deel is in Q1 2022 gedaald met 22% ten opzichte van Q1 2021. In 2022 zijn de tarieven voor het ophalen van grof huishoudelijk afval verhoogd naar een bedrag dat kostendekkend is. Op de milieustraat kan het grof huishoudelijk afval, mits gescheiden, gratis worden gebracht. Indien het grof huishoudelijk afval niet gescheiden wordt gebracht naar de milieustraat, zijn er nu twee keer aanbieden kosten verbonden. Dit was voorheen na drie keer. Dit kan een verklaring zijn voor de verschuivingen.

Figuur 3: Gebracht en gehaald grof huishoudelijk afval

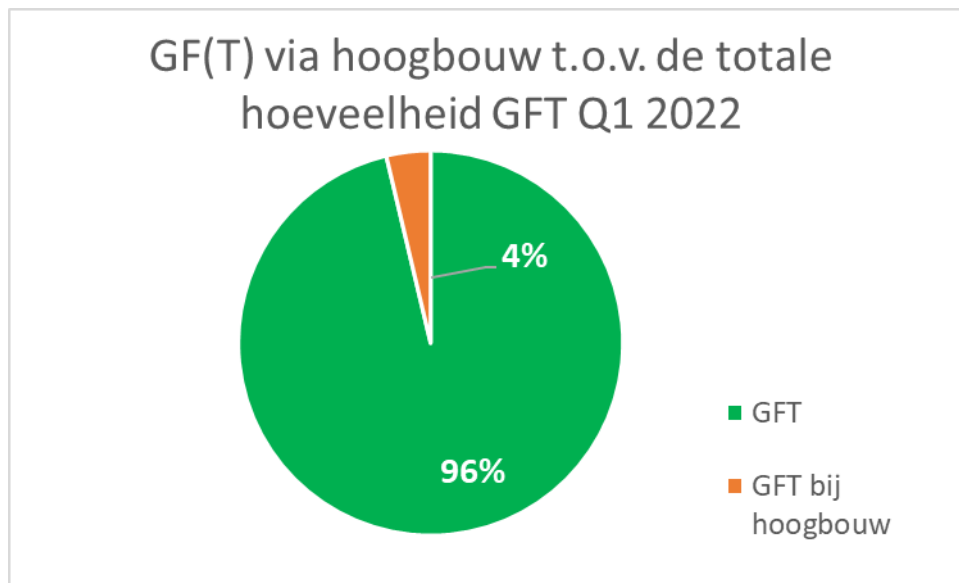
3.4 GFT-afval

Ten opzichte van 2022 zien we in het eerste kwartaal van 2022 een stijging van de ingezamelde hoeveelheid gft-afval van ongeveer 2.100 ton naar ongeveer 2.400 ton (zie figuur 4). Een stijging van 12%. Omgerekend naar de hoeveelheid kg per inwoner jaar is dit een stijging van 17 kg naar 19 kg. Omdat het aanbod van GFT-afval deels afhankelijk is van de weersomstandigheden, kan deze toename niet uitsluitend worden toegeschreven aan betere afvalscheiding, maar dat valt ook niet uit te sluiten. We hebben namelijk extra geïnvesteerd in uitdelen van biobakjes bij de hoogbouw, er zijn extra gft-zuiltjes geplaatst en we zien dat de hoeveelheid restafval is afgenomen, wat (deels) te verklaren is door betere afvalscheiding.

Figuur 4: hoeveelheid ingezameld GFT-afval

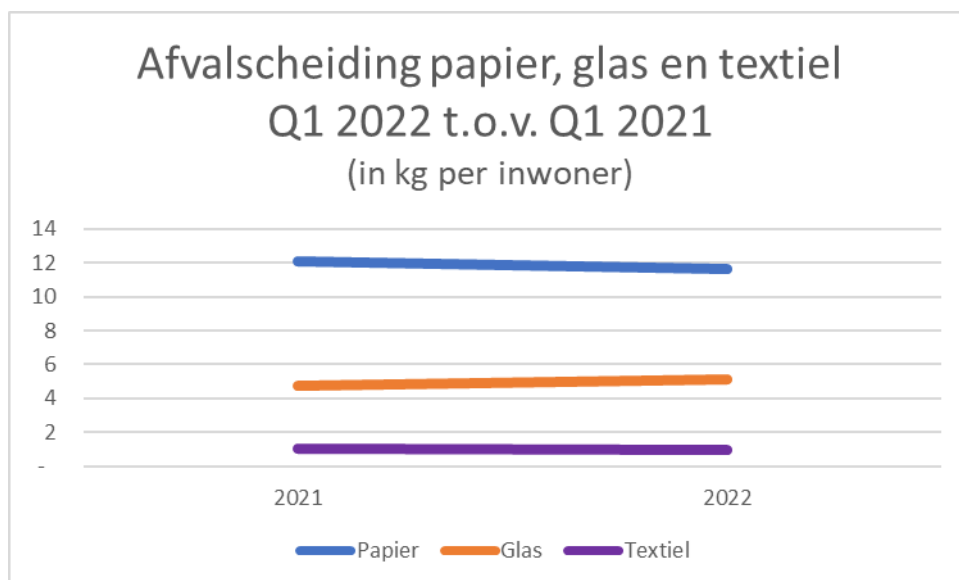
Het aandeel van GF(T)-afval dat bij hoogbouw wordt ingezameld is 4% van het totaal (figuur 5).

Figuur 5: GFT bij hoogbouw tov GFT-totaal

3.5 Papier, glas en textiel

De ingezamelde hoeveelheid papier, glas en textiel is in Q1 van 2022 nagenoeg gelijk gebleven in vergelijking met Q1 van 2021. Van papier is bekend dat de ingezamelde hoeveelheid ieder jaar afneemt als gevolg van de digitalisering. De hoeveelheid ingezameld glas is iets gestegen en de ingezamelde hoeveelheid textiel is gelijk gebleven ten opzichte van het eerste kwartaal in 2021 (zie figuur 6).

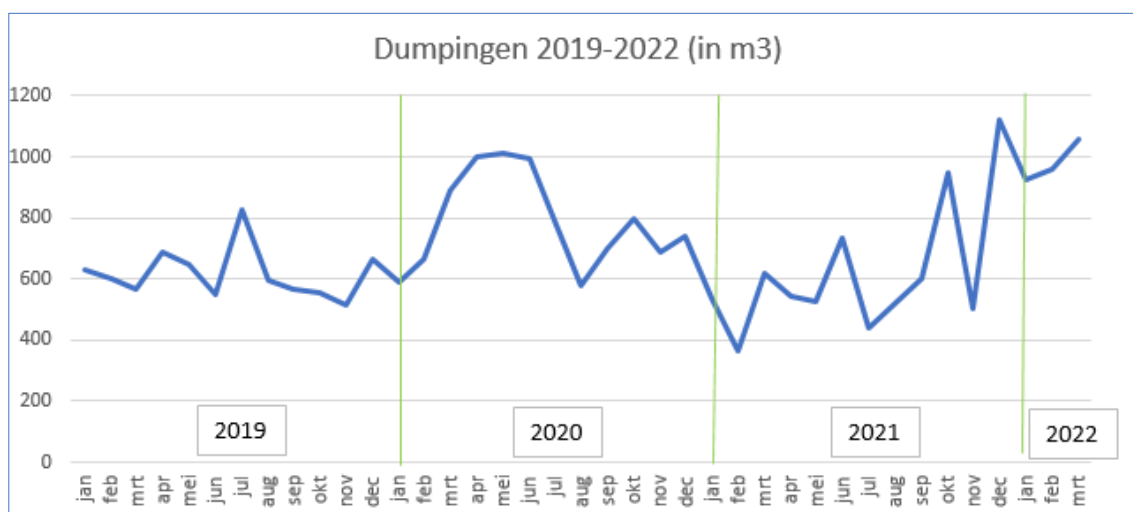
Figuur 6: Afvalscheiding papier, glas en textiel

3.6 Bijzet en dump

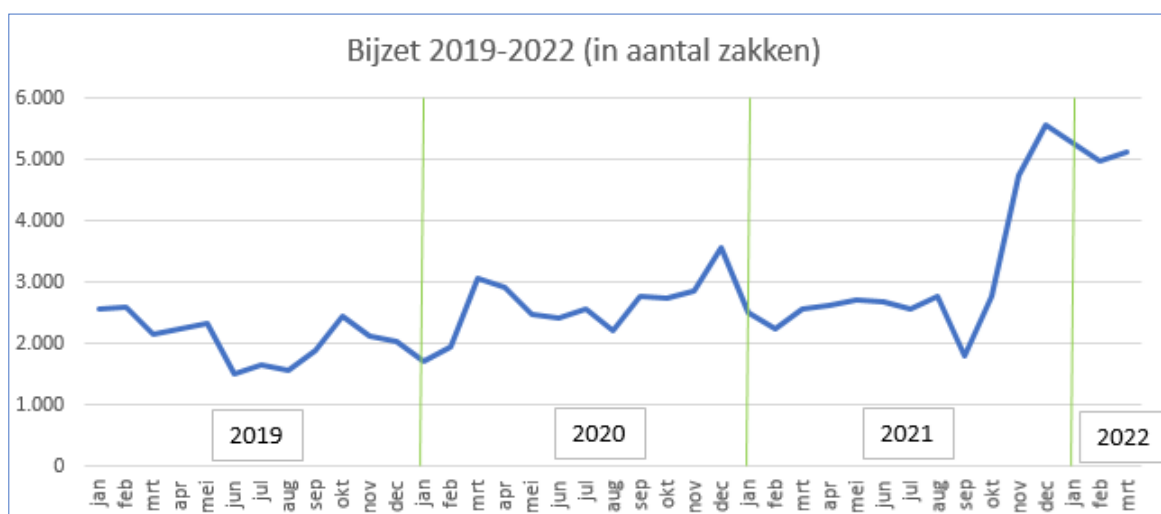
De hoeveelheid dumpingen van grof huishoudelijk afval en het aantal bijplaatsingen rondom afvalcontainers blijft een aandachtspunt. Grofvuil en bijzet wordt in verschillende gebieden

waargenomen, waaronder Heechterp-Schieringen, Bloemenbuurt, Bilgaard en Het Vliet. Vanuit de afvalcoaches wordt stevig ingezet om de dump en bijzet te verminderen door het gesprek aan te gaan met inwoners over bijvoorbeeld de spelregels rondom de afvalinzameling. Ook de inzet van handhaving is geïntensiveerd, maar het blijkt in de praktijk lastig om daderinfo te achterhalen, zeker bij grofvuil dumpingten waar niet herleidbaar is waar de spullen vandaan komen.

In figuur 7 en 8 is een meerjarenoverzicht opgenomen van de dumpingen (m3 afval) en de bijzet (het aantal zakken dat naast de container is geplaatst). De hoeveelheid gedumpt afval fluctueert en de hoeveelheid bijzet is de afgelopen jaren toegenomen. Met name vanaf het najaar 2021 zien we bij de bijzet een sterke toename. Omdat we alleen de cijfers hebben, is een exacte verklaring hiervoor nog niet te geven. Mogelijk speelt corona een rol, waardoor mensen meer thuis zijn geweest en meer afval produceerden, gingen opruimen, klussen, etc. Dit is een landelijk beeld. Middels buurtinterviews en afvalcoaches proberen we scherper te krijgen wat de oorzaak is en op basis daarvan nemen we gerichte maatregelen.

Figuur 7: ontwikkeling dump 2019-2022

Figuur 8: ontwikkeling bijzet 2019-2022

3.7 Afvalcoaches

In het eerste kwartaal zijn de afvalcoaches veel in gesprek gegaan met inwoners. Bij diverse hotspots (locaties waar veel dumpingen voorkomen) zijn inwoners aangesproken/geïnformeerd over de manier van afval aanbieden. Vanuit de H-a-h konden inwoners een afspraak maken met de afvalcoach. Inwoners konden via een QR code een gesprek aanvragen met de afvalcoach. Hier is door ongeveer 60 inwoners gebruik van gemaakt en zijn onder meer tips gedeeld om de afvalscheiding te verbeteren. Ook zijn onder meer biobakjes uitgedeeld aan inwoners uit de hoogbouw. We vinden de werkzaamheden van de afvalcoaches erg belangrijk, omdat zij op een laagdrempelige manier (bij inwoners aan huis komen) het gesprek aangaan met onze inwoners en vaak met maatwerk oplossingen inwoners kunnen helpen.

3.8 Handhaving

De samenwerking tussen Omrin en de handhavers is sinds 2022 verder geïntensiveerd. Beide organisaties werken dagelijks op afroep samen en bieden direct ondersteuning wanneer nodig. Daarnaast draaien Omrin en Handhaving meer gezamenlijke acties op wijkniveau. Onder meer de hotspotlijst⁵ is de basis waarop de samenwerking tussen Omrin en Handhaving wordt vormgegeven. Op basis van informatie gestuurd werken zetten Omrin en Handhaving gezamenlijk op dezelfde locaties en problematiek in. Er is dagelijks intensief contact tussen beide organisaties op operationeel niveau.

Om het contact met de burgers te vergroten hebben handhavers het idee bedacht om een zogeheten pop-up-bureau te hanteren. Periodiek zijn handhavers met het pop-up-bureau te vinden in de gemeente Leeuwarden, rond plekken waar veel overlast wordt ervaren. Hier wordt met inwoners over verschillende zaken gesproken, waaronder over afval. De burgers wordt zoal uitgelegd wat handhavers en Omrin gezamenlijk doen om de wijk schoon en netjes te houden. Daarnaast wordt er ook informatie opgehaald, bijvoorbeeld over structurele overlastplekken. De meerwaarde van het pop-up-bureau zit 'm in het bieden van een luisterend oor alsmede informatie over structurele overlastplekken- en gevers. De mate waarin het pop-up bureau wordt ingezet is afhankelijk van onder andere de problematiek en actuele situatie in de wijk. Hierin werkt handhaving samen met Omrin, wijkmanagers en overige ketenpartners zoals de wijkagenten.

In de grafieken uit paragraaf 3.6 is een stijging van bijzet en gedumpt afval waar te nemen. Dit beeld wordt ook herkend door de handhavers. Op basis van deze informatie zet Handhaving extra in om bijzet en dumpingen terug te dringen. Onder andere door (meer) gezamenlijke acties met Omrin, inzet op structurele vervuilers, meer preventie en extra toezicht op wijkniveau, of soms zelfs op straatniveau. Afvalcoaches gaan in augustus 2022 rondom de top 10-locaties van dump en bijzet bij circa 4.000 adressen langs om buurtinterviews te houden. Het doel is van inwoners commitment te vragen om hun leefomgeving schoon te houden, in gesprek te gaan over een schone buurt, maar ook om hen te informeren over de spelregels.

⁵ De *hotspotlijst* is een top 20 die maandelijks wordt opgesteld van locaties waar de meeste bijzet is en waar de meeste dump heeft plaatsgevonden.

Op het gebied van interventies zijn er in het eerste kwartaal 39 processen-verbaal en negen geregistreerde waarschuwingen opgemaakt. Daarnaast is er een kostenverhaalbeschikking opgemaakt n.a.v. een grote afvaldumping en loopt er een dwangsom op een perceel waar structureel grote hoeveelheden huishoudelijk afval worden gedumpt c.q. illegaal worden opgeslagen.